

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2023, sp. zn. 5 Tdo 1144/2022, ECLI:CZ:NS:2023:5.TDO.1144.2022.1

Číslo: 15/2023

Právní věta:

Pro závěr o možném naplnění znaku spočívajícího v hrubém ztěžování výkonu funkce insolvenčního správce ve smyslu § 225 tr. zákoníku je nutné hodnotit intenzitu obstrukčního jednání pachatele v insolvenčním řízení v souhrnu, nikoli pouze odděleně ve vztahu k jednotlivým projevům. Trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 tr. zákoníku proto může být spáchán i více takovými jednotlivými projevy, byť jsou samy o sobě méně závažné, pokud jimi pachatel ve svém souhrnu soustavně nebo dlouhodobě znesnadňoval výkon funkce insolvenčního správce, který musel vynaložit vyšší míru úsilí a množství času pro její řádné plnění, a byl tak ohrožen účel insolvenčního řízení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.01.2023

Spisová značka: 5 Tdo 1144/2022

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Porušení povinnosti v insolvenčním řízení

Předpisy: § 225 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněné V. M. podané proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 8. 2022, sp. zn. 8 To 231/2022, v trestní věci Okresního soudu v Hodoníně vedené pod sp. zn. 19 T 176/2021.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Obviněná V. M. byla rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně ze dne 11. 5. 2022, sp. zn. 19 T 176/2021, uznána vinnou přečinem porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. zákoník“). Za to jí byl uložen podle § 225 tr. zákoníku trest odnětí svobody ve výměře 6 měsíců, jehož výkon jí byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 16 měsíců. Podle

§ 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená M. S. odkázána s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti citovanému rozsudku soudu prvního stupně podala obviněná odvolání, které Krajský soud v Brně usnesením ze dne 16. 8. 2022, sp. zn. 8 To 231/2022, podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodné.

3. Skutku, jímž byla obviněná uznána vinnou, se ve stručnosti dopustila tím, že jako dlužnice v průběhu insolvenčního řízení vedeného Krajským soudem v Brně pod sp. zn. KSBR 52 INS XY, zahájeného dne 23. 3. 2017, řádně nespolutracovala s ustanovenými insolvenčními správci JUDr. R. F., a M. S., konkrétně

pod bodem 1. výroku o vině insolvenční správce JUDr. R. F. zaslal obviněné do její e-mailové schránky

a) dne 9. 8. 2018 výzvu k poskytnutí součinnosti, ke sdělení informací o jejím majetku a podnikání a k vyjádření se k přihlášeným pohledávkám, která byla zaslána poté, co se nepodařilo obviněné doručit tuto výzvu písemně, obviněná však neposkytla požadované informace a dne 12. 8. 2018 pouze uvedla, že si zřídila datovou schránku, a dne 3. 9. 2018 uvedla, že nesouhlasí s žádnou pohledávkou vůči její osobě, neuvedla však žádné odůvodnění,

b) dne 31. 7. 2019 žádost o vyjádření se k přihlášeným pohledávkám, na kterou obviněná odpověděla dne 21. 8. 2019 tak, že se vyjádří po schůzce se svým právníkem,

c) dne 29. 8. 2019 a 11. 9. 2019 žádost o zaslání přiznání k dani z přidané hodnoty za období června a července 2019 a následně žádost o zaslání dalších daňových přiznání k dani z přidané hodnoty,

d) dne 19. 9. 2019 zprávu o blížícím se termínu přezkumného jednání s výzvou, aby nejpozději do 30. 9. 2019 zaslala své připomínky k přihlášeným pohledávkám, které byly již zveřejněny v insolvenčním rejstříku, na tuto výzvu obviněná reagovala dne 1. 10. 2019 tak, že některé z pohledávek popřela, aniž by toto své stanovisko blíže odůvodnila,

e) dne 14. 10. 2019 jejímu právnímu zástupci JUDr. Mgr. J. D. žádost o zajištění dokladů a upřesnění jejího vyjádření k některým přihlášeným pohledávkám, na což reagovala obviněná slibem, že tak učiní dne 15. 10. 2019,

f) dne 15. 10. 2019 žádost týkající se plátcovství daně z přidané hodnoty a opětovnou výzvu k předložení chybějících informací a dokumentů k popíraným pohledávkám,

přičemž obviněná přesto, že jí byly tyto výzvy a žádosti prokazatelně doručeny, na ně buď nereagovala a požadované dokumenty a informace insolvenčnímu správci neposkytla, anebo je poskytla, avšak nikoliv ve stanoveném čase a v potřebném rozsahu;

pod bodem 2. výroku o vině insolvenční správkyň M. S. zaslala obviněné do její e-mailové schránky a do její datové schránky

a) dne 24. 9. 2020 výzvu ke sdělení příjmů a informací, jaké osoby a na základě jakého právního titulu obývají nemovitosti č. p. XY a XY v obci XY, zda zde mají hlášený trvalý pobyt a zda zde je hlášeno místo podnikání či sídlo společnosti, na tuto žádost obviněná odpověděla až po urgenci ze dne 3. 12. 2020 dne 16. 12. 2020, a to pouze ve vztahu k domu č. p. XY, informace týkající se domu č. p. XY uvedla až dne 3. 12. 2020 po opakované žádosti insolvenční správkyň,

b) ve dnech 13. 5. 2021, 9. 6. 2021, 11. 6. 2021 a 21. 6. 2021 výzvy ke sdělení aktuální příjmové situace, na které obviněná, ačkoli jí byly doručeny, buď nereagovala a požadované dokumenty a informace insolvenční správce neposkytla, anebo je poskytla, ovšem nikoliv ve stanoveném čase a v potřebném rozsahu;

pod bodem 3. výroku o vině obviněná v červnu 2020 úmyslně zatajila insolvenční správce M. S. nástup do nového zaměstnání a ukončení pracovního poměru ke dni 31. 1. 2021;

pod bodem 4. výroku o vině obviněná neposkytla potřebnou součinnost při zpeněžování nemovitostí č. p. XY a XY v XY, protože nedůvodně vyžadovala, aby se účastníci prohlídek prokazovali negativním testem na koronavirus SARS-CoV2-19 ne starším než 36 hodin a aby byl omezen počet osob na prohlídkách nemovitostí, na což reagovalo usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 10. 2020, č. j. KSBR 52 INS XY, jež obviněná jakožto dlužnici uložilo povinnost řádně poskytovat součinnost při zpeněžování nemovitostí, zejména umožnit prohlídky zájemcům o koupi nemovitosti bez nepřiměřených požadavků.

II.

Dovolání obviněné

4. Proti citovanému usnesení Krajského soudu v Brně podala obviněná V. M. dovolání, které opřela o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř., neboť rozhodná skutková zjištění určující pro naplnění znaků trestného činu jsou podle jejího názoru ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

5. K nesprávnému hmotněprávnímu posouzení věci podle obviněné došlo v důsledku toho, že se soud prvního stupně ani odvolací soud nevypořádaly s judikaturou Nejvyššího soudu, konkrétně s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2015, sp. zn. [5 Tdo 810/2015](#), podle něhož je hrubým ztěžováním funkce insolvenčního správce takové jednání, které má vyšší intenzitu než obvyklé obstrukční jednání, s nímž je možné se v rámci insolvenčního řízení setkat, tedy že je insolvenční správce vlivem nespolupráce dlužníka například nucen sám za zvýšeného úsilí opatřit potřebné podklady pro zjištění majetku dlužníka. Jestliže se soudy v tomto směru nevypořádaly s námitkou obviněné, došlo k porušení jejího práva na spravedlivý proces.

6. Jednání obviněné popsané pod bodem 1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně podle jejího názoru naplňuje Nejvyšším soudem definované obvyklé obstrukční jednání, neboť obviněná nepředala požadované dokumenty a insolvenční správce si musel sám zajistit tyto podklady. Soud prvního stupně se rovněž nevypořádal s námitkou obviněné, že jednoduché vyjádření k pohledávkám učinila a že takové vyjádření bylo zcela dostačující a nemohlo založit její trestní odpovědnost. Obdobné závěry platí i ve vztahu ke skutkům pod body 2. a 3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Nesdělení příjmů, které si insolvenční správce byla nucena za zvýšeného úsilí opatřit sama, stejně jako potřebné podklady pro zjištění jejího majetku, představovaly běžné obstrukční jednání ve smyslu výše citovaného usnesení Nejvyššího soudu. Stejný závěr lze podle obviněné učinit i ohledně nesdělení počtu osob žijících v dotčených nemovitostech. Rovněž údaj o ukončení zaměstnání a nástupu do nového je pro insolvenčního správce zjistitelný spíše s nižším úsilím, tyto informace může poskytnout bývalý zaměstnavatel, úřad práce, resp. správa sociálního zabezpečení. Insolvenční správce musela vynaložit nanejvýš zvýšené úsilí opatřit potřebné podklady, nešlo o případy hrubého ztěžení práce insolvenčního správce. Jednání obviněné pod bodem 4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně pak podle mínění obviněné bylo jen projevem její opatrnosti a obav z probíhající pandemie. Takové obavy obviněné nemohou být nekonformní s trestněprávní materií a jednání obviněné mohlo být shledáno pouze jako běžné obstrukční, přičemž s touto námitkou obhajoby se nevypořádal soud prvního stupně ani odvolací soud.

7. Podle obviněné došlo rovněž k naplnění dovolacího důvodu obsaženého v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jelikož provedeným dokazováním bylo zjištěno, že k některým jednáním, která jsou jí kladena za vinu, nedošlo, případně nebylo prokázáno, že by takto skutečně jednala. Skutková zjištění soudů obou stupňů jsou tak ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů.

8. Pokud jde o skutek pod bodem 1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, ačkoliv insolvenční správce JUDr. R. F. tvrdil, že obviněná v insolvenčním řízení nespolupracovala, další provedené důkazy nesvědčily pro tento závěr. Tento insolvenční správce totiž podle názoru obviněné neučinil v průběhu insolvenčního řízení žádný krok, který by vypovídal o jejím pochybení, nepodal žádný podnět insolvenčnímu soudu, aby uložil obviněné napravit obstrukční jednání, nebo orgánům činným v trestním řízení ani neučinil žádný obdobný krok prostřednictvím orgánů veřejné moci, ale poprvé uvedl, že obviněná nespolupracuje, až v závěrečné zprávě, když byl zbaven funkce insolvenčního správce. Insolvenční správce si rovněž podle své výpovědi příliš nepamatuje na případ obviněné, protože věc řešila především jeho asistentka. Pokud soudy z výpovědi tohoto svědka dovodily naplnění skutkové podstaty přečinu porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 tr. zákoníku, jde o značný rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními soudů. Obviněná dále zpochybnila tvrzení obou insolvenčních správců, že nepředala dokumenty týkající se jejího majetku. Toto tvrzení je podle ní v rozporu s výpovědí insolvenční správkyně M. S., která uvedla, že jí obviněná například sdělila informace o účtu u slovenské banky, které si sama nemohla zjistit. Jak navíc vyplynulo z insolvenčního rejstříku a z komunikace mezi insolvenční správkyní a obviněnou, obviněná sdělila insolvenční správkyni i informace, které si mohla zjistit sama.

9. Podle obviněné došlo ke zjevnému rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními učiněnými na jejich základě též ohledně skutku pod bodem 2. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Ačkoliv soudy obou stupňů učinily závěr, že obviněná neposkytla insolvenční správkyni informace o počtu osob žijících v dotčených nemovitostech, insolvenční správkyně obě tyto nemovitosti navštívila v době, kdy tam tyto osoby žily, a rovněž se ptala na počet osob na schůzkách mezi obviněnou a insolvenční správkyní, při této příležitosti obviněná poskytla požadovanou odpověď. V souvislosti se skutkem pod bodem 3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně obviněná připomněla, že insolvenční správkyně v jednom ze svých výsledků tvrdila, že nekomunikovala se zaměstnavatelem obviněné a nevěděla o změnách v jejím zaměstnání. Jak ovšem svědek M. L., jednatel obchodní společnosti K. H., naopak uvedl, byl kontaktován insolvenční správkyní telefonicky i do datové schránky. Ostatně i sama insolvenční správkyně sdělila, že komunikovala se zaměstnavatelem obviněné při žádosti o uvolnění obviněné z práce za účelem předání nemovitých věcí. I v těchto provedených důkazech obviněná spatřuje rozpor se skutkovými zjištěními soudů. Totéž obviněná tvrdí i ohledně skutku pod bodem 4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, neboť podle insolvenční správkyně měla obviněná umožnit pouze dvě prohlídky nemovitostí a ostatním bránit, což je v rozporu s výpovědí manžela obviněné a samotné obviněné a nemá oporu v e-mailových a písemných zprávách insolvenční správkyně. Pro závěr, že proběhlo více prohlídek, rovněž svědčí sdělení zájemců o nemovité věci, kteří absolvovali prohlídku.

10. Na základě výše uvedeného obviněná navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Brně, stejně jako jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Hodoníně, a aby přikázal soudu prvního stupně, aby věc znovu projednal a rozhodl.

III.

Vyjádření k dovolání

11. K dovolání obviněné se vyjádřil nejvyšší státní zástupce prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“).

12. Námitky, které obviněná podřadila pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle

státního zástupce představují pouhou polemiku s rozsahem provedeného dokazování a způsobem hodnocení důkazů. Přitom vina obviněné byla před soudem prvního stupně spolehlivě prokázána. Státní zástupce připomenul především výpovědi obou insolvenčních správců, z nichž vyplývá nedostatek součinnosti ze strany obviněné, i rozhodnutí insolvenčního soudu, který obviněné opakovaně stanovil povinnost poskytovat součinnost, když neuposlechla řádně předchozích výzev. Zatímco výpovědím insolvenčních správců soud uvěřil a považoval je za pravdivé, obviněná si ve svých vyjádřeních protirečila, jak také uvedl soud prvního stupně v odůvodnění svého rozsudku. Námitky obviněné mají podle státního zástupce charakter řádného opravného prostředku a podpůrné obhajoby pro případ, že nebude shledáno nesprávné právní posouzení věci, a jsou pokračující polemikou se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, s níž se však odvolací soud již vypořádal. Úkolem Nejvyššího soudu není hodnocení důkazů a vyvozování vlastních skutkových závěrů. Soudy nižších stupňů se při hodnocení důkazů nedopustily žádné deformace důkazů a důkazy hodnotily v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř.

13. Mimo uplatněné dovolací důvody jsou pak podle státního zástupce námitky obviněné k rozsahu přezkumné činnosti Krajského soudu v Brně, zejména v otázce vymezení se k usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2015, sp. zn. [5 Tdo 810/2015](#). Státní zástupce připomenul, že dovolání nelze založit pouze na výhradě vůči rozsahu přezkumné činnosti odvolacího soudu, pokud zůstávají nezodpovězeny dílčí námitky obhajoby vznesené v rámci řádného opravného prostředku. Požadavek na dostatečné odůvodnění rozhodnutí soudu nelze interpretovat tak, že soud musí ve svém odůvodnění detailně odpovědět na každý argument obviněné. Povinností soudu není vyvracení jednotlivě vznesených námitek, pokud proti nim staví svůj ucelený argumentační systém. Přestože odvolací soud výslovně necitoval uvedené usnesení Nejvyššího soudu, požadavkem na hrubé ztěžování funkce insolvenčního správce se v odůvodnění svého usnesení zabýval a přisvědčil názoru soudu prvního stupně.

14. V závěru svého vyjádření státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněné jako zjevně neopodstatněné v neveřejném zasedání podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř.

IV.

Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

15. Nejvyšší soud shledal, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení, a zabýval se otázkou povahy a opodstatněnosti uplatněných námitek ve vztahu k označeným dovolacím důvodům.

16. Dovolání je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který na rozdíl od odvolání nelze podat z jakéhokoli důvodu, ale výhradně na základě některého z taxativně vymezených důvodů v § 265b odst. 1 písm. a) až m) tr. ř., resp. v § 265b odst. 2 tr. ř. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl v dovolání označen, ale je třeba, aby konkrétní námitky dovolatele svým obsahem odpovídaly takovému důvodu. V opačném případě, tj. pokud obsahem dovolání je pouze formální odkaz na některý z vyjmenovaných dovolacích důvodů, aniž by bylo možné podřadit uplatněné výhrady takovému důvodu či důvodům, Nejvyšší soud zpravidla odmítne dovolání podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2002, sp. zn. [5 Tdo 482/2002](#), uveřejněné pod T 420. ve svazku 17 Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha).

17. Obviněná opřela své dovolání o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Dovolání z tohoto důvodu je možno podat, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění

znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Tento důvod dovolání tedy odráží ty nejzávažnější nedostatky v procesu dokazování, ale jeho existenci nelze dovodit z pouhé polemiky o tom, jaké důkazy byly provedeny, jak je soudy hodnotily a jaké skutkové závěry z nich vyvodily.

18. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je naplněn, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o nesprávný výklad a použití norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví. Podstatou citovaného dovolacího důvodu je vadné uplatnění příslušných ustanovení hmotného práva na skutkový stav zjištěný soudem prvního a druhého stupně. Je tomu tak zejména v případě, že skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplňuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat i v tom, že rozhodná skutková zjištění neposkytují dostatečný podklad pro závěr o tom, zda je stíháný skutek vůbec trestným činem, popřípadě o jaký trestný čin jde. Podobně to platí o jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, které lze dovodit pouze za situace, pokud byla určitá skutková okolnost posouzena podle jiného ustanovení hmotného práva, než jaké na ni dopadalo. Ani na základě tohoto dovolacího důvodu však nelze přezkoumávat správnost a úplnost skutkového stavu podle § 2 odst. 5 tr. ř. či prověřovat zákonnost provedení dokazování ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. jakožto otázek práva procesního. Nejvyšší soud se tak nemůže odchýlit od skutkového zjištění učiněného v předcházejících řízeních, není oprávněn nahrazovat činnost soudu prvního stupně a je vázán zjištěným skutkovým stavem.

b) K námitkám obviněné

19. Námitky, které obviněná V. M. podřadila pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., představují pouhou polemiku se skutkovými zjištěními soudů nižších stupňů, v nichž obviněná vytýká způsob, jakým soudy hodnotily provedené důkazy a k jakým skutkovým zjištěním z nich dospěly. V tomto směru je třeba připomenout, že těžiště dokazování je především u soudu prvního stupně s možnou korekcí v řízení před odvolacím soudem, nikoli však v řízení o dovolání. Dokazování je ovládáno zásadou vyhledávací, bezprostřednosti a ústnosti, volného hodnocení důkazů a presumpcí nevinu. Hodnotit důkazy tak může jen ten soud, který je také v souladu s principem bezprostřednosti a ústnosti provedl, protože jen díky tomu může vyhodnotit konkrétní důkazní prostředek a získat z něj relevantní poznatky. Zásada bezprostřednosti ve spojitosti se zásadou ústnosti zde hraje významnou roli, protože soud je přímo ovlivněn nejen samotným obsahem důkazního prostředku, ale i jeho nositelem. Jen takový způsob dokazování může hodnotícímu orgánu poskytnout jasný obraz o dokazované skutečnosti a umožnit vynést rozhodnutí pod bezprostředním dojmem z provedených důkazů. To potvrzuje i odborná literatura (např. JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo procesní. 6. vydání. Praha: Leges, 2021, s. 179 a násl.; FENYK, J., CÍSAŘOVÁ, D. GRIVNA, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 110 a násl.), která uvádí, že nejlepším způsobem pro správné rozhodnutí je zhodnocení skutkových okolností na podkladě bezprostředního dojmu z přímého vnímání v osobním kontaktu.

20. Nelze přisvědčit námitce obviněné o existenci zjevného rozporu mezi obsahem provedených důkazů a těmi rozhodnými skutkovými zjištěními učiněnými na jejich základě, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jímž byla obviněná uznána vinnou. O zjevný rozpor v uvedeném smyslu jde v případě, kdyby bylo možno důvodně učinit závěr, že skutková zjištění soudů postrádají obsahovou spojitost s provedenými důkazy, tedy že tato skutková zjištění soudů nevyplývají z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení, popřípadě jsou přímo opakem obsahu důkazů, na jejichž podkladě byla tato zjištění učiněna. Tento zjevný nesoulad je tak dán i v případě očividného nesouladu skutkových a právních závěrů s provedenými důkazy. Soudy nižších stupňů se

však věci obviněné řádně zabývaly, provedly v potřebném rozsahu dostatečné dokazování, na jehož základě mohly učinit skutkové závěry, které našly odraz v tzv. skutkové větě odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně. Soud prvního stupně řádně odůvodnil, na základě jakých důkazů dospěl k závěru, že se obviněná dopustila jednání, které jí bylo kladeno za vinu, vysvětlil, proč uvěřil svědeckým výpovědím obou insolvenčních správců, a proč naopak neuvěřil verzi předkládané obviněnou, která si navíc ve svých vyjádřeních protiřečila. Skutkový děj byl dostatečně podložen provedeným dokazováním a soudy v souladu s principy formální logiky vysvětlily, proč považovaly obhajobu obviněné za vyvrácenou a z jakých důvodů dospěly k závěru o její vině. V rozhodnutích soudů nižších stupňů nelze nalézt žádný, natož pak zjevný rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními učiněnými na jejich základě.

21. Námitky, které obviněná podřadila pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., sice odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu, avšak Nejvyšší soud je neshledal důvodnými. Obviněná je kladena za vinu, že svým jednáním v rámci insolvenčního řízení hrubě ztěžovala výkon funkce insolvenčního správce, a tím ohrozila účel insolvenčního řízení. Nejvyšší soud na tomto místě připomíná, že za hrubé ztěžování funkce insolvenčního správce se považuje takové jednání pachatele, kterým vytvoří stav, v důsledku něhož je nutné k výkonu funkce insolvenčního správce vynaložit podstatně více energie, času a prostředků, než by jinak bylo nezbytné. K hrubému ztížení výkonu funkce insolvenčního správce musí skutečně dojít. Přitom je třeba vycházet z toho, jaké úsilí a prostředky navíc si výkon uvedené funkce vyžádal. Hrubé ztížení oproti maření vždy znamená, že i přes hrubě ztěžující jednání ze strany pachatele nakonec insolvenční správce provedl příslušné úkony insolvenčního řízení (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2264).

22. Obviněná ve svém dovolání citovala usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2015, sp. zn. [5 Tdo 810/2015](#), podle něhož musí mít hrubé ztěžování vyšší intenzitu než v některých případech obvyklé obstrukční jednání, s nímž je možné se v rámci insolvenčního řízení setkat. Obviněná je třeba částečně přisvědčit, že nikoli každé její dílčí jednání, které jí bylo kladeno za vinu, dosahuje intenzity hrubého ztěžování funkce insolvenčního správce. Samostatně by toto kritérium naplnil pouze skutek pod bodem 4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, v němž obviněná kladla nepřiměřené požadavky na účastníky prohlídek nemovitých věcí, které měly být v rámci insolvenčního řízení zpeněženy, a požadovala, aby se každý z nich prokázal negativním testem na SARS-CoV2-19 ne starším než 36 hodin, a rovněž požadovala omezený počet osob na těchto prohlídkách, na což následně reagovalo i usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 10. 2020, č. j. KsBR 52 INS XY, jímž byla obviněná uložena povinnost poskytování řádné součinnosti při zpeněžování dotčených nemovitostí, zejména umožnit zájemcům o koupi nemovitostí jejich prohlídku bez nepřiměřených požadavků ze strany obviněné. Jelikož nepřiměřené požadavky kladla obviněná na zájemce o koupi nemovitostí, nemohla insolvenční správce reagovat na toto obstrukční jednání obviněné ani svou vlastní aktivitou, jako to učinila například v případě skutku pod bodem 3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, kde zjistila informace o zaměstnání obviněné od správy sociálního zabezpečení. V důsledku toho došlo k výraznému ztížení zpeněžení nemovitých věcí a zvýšení úsilí a času, které musela insolvenční správce vynaložit na splnění tohoto úkolu.

23. Ačkoliv každé jednotlivé obstrukční jednání obviněné nenaplňovalo intenzitu hrubého ztěžování funkce insolvenčního správce, jednání obviněné v insolvenčním řízení je třeba hodnotit v souhrnu, nikoli pouze odděleně ve vztahu k jednotlivým povinnostem a výzvám k součinnosti s insolvenčním správcem. Jak totiž bylo v trestním řízení prokázáno, obviněná soustavně a dlouhodobě ztěžovala výkon funkce insolvenčního správce v průběhu téměř celého insolvenčního řízení, nešlo tedy o pouhé nesplnění jedné či několika málo povinností, ale o soustavné obstrukční jednání, které se projevovalo tím, že obviněná nereagovala vůbec nebo zcela nedostatečně a se zpožděním na výzvy insolvenčních správců, zatajila insolvenční správce nástup do nového zaměstnání a neposkytla jí potřebnou

součinnost při zpeněžování nemovitých věcí. Je nutno připomenout, že sama insolvenční správkyň M. S. označila obstrukční jednání obviněné za zcela vybočující z její dosavadní mnohaleté praxe. Přitom obviněné byla rovněž opakovaně insolvenčním soudem stanovena povinnost poskytovat součinnost, jelikož ji neposkytovala řádně na základě výzev insolvenční správkyň. Míra úsilí i množství času, které byli insolvenční správci nuceni vynaložit pro řádné plnění své funkce z důvodu obstrukčního jednání obviněné, pak v souhrnu byly výrazně vyšší, než kdyby obviněná poskytovala insolvenčním správcům veškerou potřebnou součinnost a plnila své povinnosti uložené ustanovením § 210 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jednání, které jí bylo kladeno za vinu, tak v souhrnu bylo bezpochyby hrubým ztěžováním funkce insolvenčního správce a ohrožovalo účel insolvenčního řízení, tedy řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkůvých věřitelů.

24. Nejvyšší soud rovněž nepovažoval za důvodnou námitku obviněné, že bylo porušeno její právo na spravedlivý proces, pokud se soud prvního stupně i odvolací soud nijak nevypořádaly s jejím poukazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2015, sp. zn. [5 Tdo 810/2015](#). Soud prvního stupně i odvolací soud se věnovaly klíčové otázce, zda jednání obviněné dosahovalo intenzity hrubého ztěžování výkonu funkce insolvenčního správce, a v odůvodnění svých rozhodnutí vysvětlily, na základě jakých úvah dospěly k tomuto závěru. Pokud tedy vystavěly přesvědčivě a logicky svou argumentaci reagující na námitky obviněné, ačkoli přímo necitovaly výše uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu, nelze jejich postupu nic vytknout a v řízení nedošlo k porušení práva obviněné na spravedlivý proces. Navíc skutkový i právní stav, kterého se týká zmíněné usnesení Nejvyššího soudu, byl zcela odlišný od toho, který byl zjištěn v nyní posuzované trestní věci. Přitom důvodem kasačního rozhodnutí v uvedené jiné věci nebylo snad to, že by obdobné či srovnatelné jednání, za jaké byla odsouzena obviněná V. M., bylo shledáno jen „obvyklým obstrukčním jednáním, s nímž je možné se v rámci insolvenčního řízení setkat“, ale důvodem zrušení odsuzujícího rozhodnutí byl zejména nedostatek skutkových podkladů k závěru o ohrožení účelu insolvenčního řízení ve smyslu § 225 tr. zákoníku.

V.

Závěrečné shrnutí

25. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. Dovolací námitky obviněné sice zčásti odpovídaly uplatněným dovolacím důvodům podle 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř., avšak Nejvyšší soud je neshledal důvodnými. O dovolání obviněné bylo rozhodnuto v neveřejném zasedání podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. a Nejvyšší soud tak mohl učinit na podkladě trestního spisu, aniž by přezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení.